

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones de Sa[n]ctis Hyemales, Estiuales, De
festiuitatibus Jesu christi, Beate virginis et alior[um]
Sanctor[um] ... Venera[n]di patris, fratris Nicolai deniise
Ordinis Minor[um] de obseruantia ...**

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

S[e]c[und]a est excellentia charitatiue affectionis

urn:nbn:de:hbz:466:1-30625

gratissimū q̄ a iuuentute incipiat aliquis ei seruire. Ideo dicebat ch̄s Barth̄ r̄c̄. Sinite paruos venire ad me. Propt̄ qd̄ horat̄ sapiēs Eccl̄es. xij. Memeto creat̄oris tui i dieb̄ iuuentutis tue r̄c̄. Et Th̄re. ij. Bonū erit viro cū portauerit iugū ab adolescentia sua. Hec ibi. Sed o mirabilis abusus r̄ dolēda cecitas. Volunt multi in adolescentia seq̄ nō ch̄m: sed mundū: carnē: r̄ diabolu a q̄b̄ decipiunt. Qd̄ figura tū est. q. Reg. xv. vbi d̄r q̄ absalon p̄ blan d̄m̄ca decepit p̄lin. In ibide d̄r q̄ vni uersus populus secutus est absalō ad impugnan dū Dauid patre suū. Absalon patris amaricatio interpretat̄. Per hunc igit̄ intelligit̄ mūdus: caro: diabolus/ quibus amaricat̄ pater celestis: et quoz̄ blā d̄m̄ca r̄ tentatiōib̄ multi decipiunt q̄ sequen tes mūdū: carnē: r̄ diabolu/ impugnat̄ patrem celestē/ cuius p̄cepta infringētes. Nu meri xv. Ania que p̄ sup̄biam aliqd̄. d̄m̄i serit: qm̄ aduersus d̄m̄ rebellis fuit per/ ibit̄ de populo suo. Hec ibi.

Tertia ē ratio sanctioris virginitatis. Placet quippe deo qui in ma trimonio regulare viuūt. sed multo maḡ qui continentia seruāt. Sup̄ oēs aut̄ grati deo sunt illi qui mente r̄ corpe virginitatē amplectunt̄. Nam sicut d̄r Hierony. ad sacras virgines de continētia v̄ginali. Gr̄a/ de ē r̄ imortale r̄ pene vlt̄ranaturā corpo/ rā sup̄are luxuriā/ et concupiscentie flam/ mā adolescentie saueib̄ estuantē omni vir tute restringere. Hec ille. Virgines etiam specialiter dicunt̄ sequi ch̄m p̄pter specta/ lem cōformitatē ad ip̄m. Apo. xij. Vir gines em̄ sunt r̄ sequunt̄ agnū r̄c̄. Q. aut̄ br̄s Joānes virgo fuerit: testat̄ ecclesia. Testat̄ r̄ Hieron. in p̄logo sup̄ Joan. di. Hic est Joānes euāgelista q̄ virgo a deo est electus: que de m̄p̄ris volente nubere vocauit d̄m̄s. Hec ille. Ideo specialiter a ch̄sto fuit dilect̄. Beda in homel. ho d̄. Diligebat aut̄ iesus nō except̄ ceter̄ sin/ gulariter solū: sed p̄ ceter̄. q̄s diligebat fa/ miliar̄: vñū quem specialis pro gatiua ca stitaȳ ampliori dilectiōe fecerat dignum. Hec ille. Er̄t̄ aut̄ ceteroz̄ ap̄loz̄ aliq̄ vir gines fuerint: iste tñ̄ p̄ ceteris dilectus ē r̄ r̄one virginitatis. quia vt̄ patet per Hie/

ro. in p̄logo sup̄ Joan. Iste est specialiter virgo elect̄ a d̄no: cuius etiā virginitas sa cramento m̄rimony cōsecrata fuit que ad/ modū r̄ virginitas matris d̄ni. Unde h̄c̄ inter ceteros virgini virgini matris dei in virginitate simillim̄ fuit. Patet itaq̄ p̄t̄ ma excellētia q̄ est excellētia passiuē dile/ ctionis qua vic̄ p̄ ceter̄ a ch̄ro diligebat p̄pter supradictas rōnes.

Secunda est excellentia charitati/ que affectiōis qua vic̄ singularit̄ r̄ mirabilr̄ afficiebat̄ r̄ ad deum q̄ ad primū. Auḡ. Ubi est charitas qd̄ est qd̄ possit obesse. Ubi nō est charitas/ qd̄ est qd̄ p̄desse possit. Hec ille. Apparuit at̄ in br̄s Joāne mirabilis r̄ serues charitas ad ch̄m propter tria. Primo p̄pter excellentiam sp̄ritual̄ de/ Secundo p̄pter excellētia (uotionis totalis expositionis. Tertio propter excellentiā fraternalis dilectionis.

Primo propter excellen tia sp̄ualis deuotiōis. Erat em̄ tota mēt̄ sue deuotio r̄ tota cordis intentio ad ch̄m Proverb. xxiij. Prebe fili mi cor tuū mihi Sic em̄ implet̄ illō Deut. vj. Diliges do minū deū tuū ex toto cor̄ tuo. Deuotio/ nē aut̄ cordiale iōānis ad ch̄m d̄ndit ipse iōānes p̄cipue p̄pter tria. Pr̄mo p̄t̄ plu/ ralicatē nominatiōis. q̄ vic̄ ip̄m iesum fre quē in euāgelio noiauit q̄ aliq̄ euāgeliste. Ch̄r̄s. Hic amantū mos ē vt̄ amorē suū silētio regere neq̄ant. enarrare frequē vt̄ ipsa assiduitate narrādi solatiū amoris sui captiāt. hec ille. Mat. xij. Ex abūdātia cor dis os loquit̄. Secdo p̄pter p̄p̄nq̄talem accessiōis: q̄ t̄p̄e passiois ch̄i p̄p̄i quē ac/ cessit. Sicut em̄ h̄ Joan. xij. In passione ch̄i stabat ip̄e iuxta cruce cū maria m̄re te su. Prover. xvij. Qui t̄p̄e diligit̄ q̄ amic̄ est r̄ frater in angustis coprobaf. et Eccl̄. vj. Est amic̄ socī m̄se r̄ nō permanet in die necessitatis. i. tribulationis. sic discipuli aliq̄ d̄icati sunt i cena: sed i passioe reliq̄rūt eū. Tertio p̄t̄ sublimitatē p̄templatōis. Qui em̄ seruent̄ deū diligit̄: frequē de d̄o cogitat r̄ bonitatē ei/ p̄p̄lat̄. Barth. vj. Ubi est thesaur̄ tu/ ibi ē r̄ cor tuū. The/ saur̄ q̄pp̄ alicui/ i. qd̄ ab eo p̄ ceter̄ rebo

Ber. de scō Joāne apostolo

diligit. Beat⁹ aut̄ ioānes s̄ deū p̄templa
bat s̄p de deo cogitabat. Un̄ r̄ fm̄ Aug.
homel. sup̄ euangeliū hōd. Per ioāne s̄
gurat̄ vita p̄reparatua: r̄ p̄ petru vita acti
ua. Un̄ de petro d̄: Seque me. De ioāne
aut̄ d̄: Sic eū volo manere donec veniam
qd̄ ad te: tu me seque. Quid̄ em̄ est h̄: q̄n̄
tū sapio: q̄tū capio: qd̄ est h̄: nisi tu me se
que p̄ imitationē p̄ferendo r̄palia mala. Il
le manet donec veniā sempiterna redditu
rus bona: qd̄ aptius ita dici p̄t. Per fa
cta me sequat̄ actio isformata mee passiois
exēplo. Inchoat̄io p̄reparatio maneat do
nec veniā p̄ficiēda cū venero. Hec Aug⁹.
In hitaq; p̄r̄ excellētia sp̄ualis deuotio
nis r̄ affectionis ad deū in brō ioāne quia
sp̄ ac iugit̄ p̄ p̄templationē ferebat in deū
E. vii. Quid̄ est deo ex tota mēte dilige
re nisi vt oēs sensus deo vacēt: sapia: intel
lect⁹: cogitatio: mēoria. Qui ḡ aliquē isto
rū circa r̄palia occupat: tā nō ex tota men
te deū amat. Aug⁹. Un̄ d̄nē te amat q̄
te cū aliqd̄ amat.

Scōo oñdit̄ bt̄us ioānes

singularē atq; mirabilē charitatē ad ch̄m
p̄ excellētia total̄ expositiois. Nā p̄ter
ch̄m amorē totalit̄ se tormētis r̄ penis ex
posuit. Lan̄. viij. Fortis ē vt mors dilectio
q; vitz p̄t̄ dei dilectionē hō etiā contēnit
mortē. Ultra vtiq; p̄t̄ amorē d̄ni tormen
ta sustinuit beat⁹ ioānes parat⁹ etiā susti
nere mortē. Fuit em̄ q̄nter flagellat⁹: ex
derisōe r̄onfurat⁹. In feruent⁹ olei doluz
missus: in exiliū relegat⁹: veneno potatus
Un̄ sibi r̄ Jacobo fratri suo dixerat d̄ns.
Mat. xx. Calicē q̄dem meū bibet⁹. Et sic
dic̄ Aug. in q̄dā ser. d̄ brō ioāne euāgelista
Per calicē in septur⁹ diuisiōne itelligi
mus vt illud. P̄ si possibile ē trāseat a me
calix iste. Idē ibidē. Si legim⁹ historias
ecclesiasticas in q̄b̄ refert̄ q̄ ioānes missus
fuit i feruent⁹ olei dolio: relegat⁹ q; i path
bim⁹ martyrij animū nō defuisse r̄ bibisse
ioāne calicē passiois. I. p̄secutor: ei⁹ sangui
ne nō effudit. Hec Aug. Præterea gladi⁹
ille passiois ch̄m q̄ p̄r̄sūtuit aīam marie p̄
transiuit r̄ aīam ioānis euāgeliste. Sicq;
codē martyrij genere martyres effecti sūt
p̄go maria r̄ ioānes euāgelista.

Tertio in ioāne apparuit
singularis atq; mirabil̄ charitas ad ch̄m
p̄ excellētia fraternal̄ dilectiois. Fons
q̄ in alto orit̄ de facili ad loca infima verū
uat. Sic amor si de deo plene r̄ integre ha
beat deinde ad primū derivat. Sicq; Per
amorē dei gignit̄ amor primū: p̄ amorē
primi nutrit̄ amor dei. Un̄. j. Jo. iij. Si
qs̄ dixerit qm̄ diligo deū r̄ frēm suū odo
rit mendax ē. Et io ibidē añ d̄. Si diliga
mus inuicē de⁹ i nob̄ manet r̄ charitas e⁹.
in nob̄ p̄fecta est. Hec ibi. Apparuit aut̄ i
brō ioāne singular⁹ atq; mirabil̄ feruenti
me charitatis affectio ad primos p̄cipue
p̄ter tria. Primo p̄t̄ operosa impiois r̄
uersionē. Diligentissim⁹ em̄ fuit p̄uertēdo
ipios r̄ aīaz salutē p̄curādo ex feruido q̄
alter belias. iij. Reg. xix. zelo zelat⁹ sum p̄
d̄no exercitū. Ipse em̄ p̄ totā aīā p̄dicans
multas p̄los p̄uertit ad ch̄m: nec domi
ciam timore q̄ iusserat eū in feruentis olei
dolio mitti a p̄dicatione cessauit. Poterit
mus ar̄ palā p̄templari q̄ feruidū b̄et̄e
lū ad salutē aīaz: si ad mēoriz̄ reuocem⁹
illud qd̄ refert̄ beat⁹ clemens sc̄e in. iij. lib.
historie ecclesiasticæ inuenit. Qm̄ vix q̄dā
tpe apls quendā iunenē pulcrū r̄ ferocem
p̄uertit: eū cuidā ep̄o sub depositi nomie
cōmendauit. Post aliqd̄ tps recedens ille
iuuenis fact⁹ ē princeps latronū. Ap̄s aut̄
ad ep̄m rediens depositū suū rediit. Lū
q; ille de pecunia intelligeret r̄ inde vehe
menter stuperet: dixit ei apls. Iuuenem il
lum a te repero quē tibi s̄u diōse cōmenda
ueram. Cui ille ait. Pater sc̄e: in aīa mo
rtuus est r̄ in tali monte cum latronib⁹ occi
git princeps eorum factus. Quib⁹ audy
tis: ioannes vestem suam scidit r̄ caput suū
um pugnis ferens. Bonum inquit te cu
stodem anime fratris reliquit. Confestim
igitur equum sibi parari iussit: r̄ ad montē
tem illū intrepidus cucurrit. Quem cū iu
uenis ille inspexisset: p̄ nimio pudore statim
equum ascendit r̄ velocius aufugit. Apo
stolus aut̄ eratis oblitus: vt get calcari
equum r̄ post ter gum clamit̄ fugientem.
Et quid̄ fili dilectissime fugis patrem et
inermē senem. Ne tūc eas fili q; p̄ te ch̄m
sto rationem reddam: r̄ certe p̄ te libent
moriar sicut pro nobis christus mortuus

est. Reuertere fili reuertere q̄ dñs me mi/ st. Qui audis cōpūct? redit z amariss/ me fleur. Ap̄ls aut ad pedes ei? p̄cidit et manū nec? p̄sciam tanq̄ p̄ p̄niaz iā purgā rā ofculari cepit. Zelunante igit z orāi e p eo ap̄lo: veni sibi ipetravit: nec euz relit̄ q̄uis eū p̄fecte instructū z in charitate si/ xum reddidit. ip̄m q̄ postmodū in ep̄m or dimauit. Hec ibi. Ecce q̄feruidū zelū ha buit salutz aiaz. Zach. j. Zelat? sum hieru salem z sion zelo magno. i. eccliam det.

Secdo p̄pter amozosam sēp turaz condi tionē. In sc̄ptur̄ em̄ suis marie imozatur circa fraternā dilectionē. In epla em̄ cano nica maxime hozat ad fraternā charitatē vt patet euident̄ inuenti. Ip̄e etiā sol? in euāgelio scripsit pulcerrimū illū sermonē dñi quē discipulis fecit p̄ cenā: in q̄ preci/ pue eos hozat ad dilectionē mutua. Vñ ibi h̄i Jo. xij. Mandatū nouū do vob vt diligat̄ inuicē zc. Et in eodē ser. Joā. xv. Hoc est p̄ceptū meū vt diligat̄ inuicē zc. Et ibidē. Hoc mādō vob vt diligat̄ iut/ c̄. Et iterz in eodē ser. Joā. xij. In h̄ cog noscē qz discipuli meī est? si dilectionē ha buerit? ad iuicē. Tertio p̄p̄t gratiosam discipuloz monitionē. Sicut em̄ testat̄ hie ronim? cū ip̄e Joānes vsqz ad vltimā se/ necturē Ep̄hesti mozarē: et vix in discipu loz man? ad eccliam deserret: nec plā p̄ba dicere posset: ad quālibet pausā h̄ dicebat filioli diligite alterut̄. Et interro gar? a discipulis qre sp̄ eadez verba diceret: Res/ p̄dit. qz p̄ceptū dñi est. z si solū hoc fiat: sufficit. Qm̄ em̄ tot? erat dilectioe plenus to? charitate seruudus: ideo sp̄ d̄ amore lo q̄bat. Chrys. sup̄ Mat. Quale cor habet vnusquisqz: talia p̄ba loq̄tur z opa facit.

Pater itaqz in brō Joāne excellētia cha ritatiue affectionis.

Sequitur de excellētia declaratiue manifestationis.

Etia ē excellētia declaratiue ma/ nifestatōis. q̄ vix singulariter z mi rabit̄ declarauit manifeste dñs te sus specialē quā habuit dilectionē ad Jo/ annē z q̄gratissim? sibi foret seruo z chari tat? in ioāne. Hoc aut̄ fecit de? exaltādo et honorificādo illū. Cant. ij. Sicut ma/ lus inter ligna stuat: sic dilect? me? inter filios. et ps̄. Exaltaui electum de plebe

mea. Exaltaui aut̄ z honorificauit specia liter dñs br̄m Joāne triplici exaltatione.

Prima est exaltatio p̄uilegiose magis/ ficationis.

Secunda est miraculose opatōis.

Tertia est glōse conclusionis.

Prima est exaltatio p̄uile/ uilegiose magnificationis. ij. Paral. xvij.

Magisficat? est vsqz in sublime. Eccl. xv.

Exaltauit illū apud p̄rios suos. Magis/ ficauit at̄ eū dñs special? triplici p̄uilegio

Primū est p̄uilegiū multiplici collate di gnitat̄. Cū em̄ dicat ap̄ls Eph. iij. De/ dit ch̄s q̄sdā qdē ap̄los: q̄sdā aut̄ p̄bas:

alios euāgelistas: alios doctozes z pasto res. Bt̄us ip̄e ioānes dignitatem habuit

singloz. Fuit em̄ ap̄l: pater Mat. x. Fu/ it p̄ba: sic notat̄ Apoc. j. Bt̄us q̄ legit z

q̄ audit p̄ba p̄phetie hui? zc. Tātoqz fuit ei? p̄pheta excellētiō q̄ p̄pheta esaiē aut

hieremie aut̄ alieuz? ceteroz? q̄nto nouum testamētū excellētiō est veteri. Fuit etiāz

euāgelista in euāgelij descriptione. Fuit pa stor z doctoz p̄dicādo z discurredo p̄ asiā:

et vñ scribendo epl̄as suas canonicas. Fuit etiā martyr anio z volūtate. Fuit et

p̄go purissim?. P̄t̄ etiam dici p̄zar. ha. i. p̄ncipalis p̄z. qz multos epos instituit q̄/ bus perat. Petr? damia. in ser. huius diei

Quis in fructibz q̄ alios nō excellat: ap̄ls si qdē est in epl̄is: euāgelista in euāgelio:

p̄pheta in apocalypsi: martyr etiā vtiqz in it. et quo ceterz ap̄lis in carne plixi? māstr:

eo vntioza martyrij sustinuit tormēta. Hec ille. ij. Esdre. vij. Dedit ei rex gl̄iaz q̄ in/ uenisset gr̄az in oi dignitate. Hec ibi. Ha

luit igit̄ bt̄us Joānes dignitates singlo/ rū ordmū sc̄rōz? etiā dignitatē angelicam

p̄pter p̄cipuā puritatē: z sapie z scie clarita tē atqz feruidā charitatē. Erat p̄fecto glo

riosus Joannes vix seraphic?. i. ardens in amore di. Eccl. xlvij. Surrexit q̄si ignis

et verba illi? q̄si facula ardebāt. Hec ibi. Habuit igit̄ bt̄us Joānes ac? hierarchi/

cos/ q̄ sunt: purgare: illuminare: z p̄ficere. quos ac? angelis attribuit bt̄us Diony/

sus li. de celesti hierar. Ut aut̄ euident̄ ap pareat excellētia dignitat̄ in Joāne p̄ci/

pue q̄ ad euāgeliste dignitatē: dicit̄ sane Joāne nedū euāgelista: sed z ceterz euan/